1964 సుప్రీం కోర్టు రిపోర్టులు (6) 780

ఎస్.ఎం.కరీం

వర్సెస్

ఎం.ఎస్.టి. బీబీ సకీనా

(ఎం. హిదయతుల్లా మరియు రఘుబర్ దయాళ్ జె.జె.)

బినామీ లావాదేవీ - సెక్షన్ 66 కింద రక్షణ-బదిలీదారునికి అందుబాటులో ఉంటే - సబ్-ఎస్. (2) రుణదాతలకు వర్తిస్తుంది - ప్రకటనల స్వాధీనానికి దావా, ఒకవేళ అబద్ధం ఉంటే -- సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1908 (చట్టం 5 ఆఫ్ 1908), సెక్షన్ 66.

అప్పీలుదారుడు K కొంత ఆస్తిని A అనే వ్యక్తి నుంచి కొనుగోలు చేశానని, అతడు దానిని H పేరుమీద బినామీగాకొనుగోలు చేశాడని మరియు H దానిని ప్రతివాది అయిన Sకు విక్రయించాడని ఆరోపించాడు.

రెండవ ఉప విభాగం రుణదాతల క్లెయిమ్లను సూచిస్తుంది మరియు బదిలీ చేసిన వారి క్లెయిమ్లను కాదు, ఇది మొదటి ఉప విభాగంలో చర్చించబడింది.

(i) సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 66 ద్వారా లభించే రక్షణ సర్టిఫైడ్ కొనుగోలుదారునిపై మాత్రమే కాకుండా, అతని ద్వారా క్లెయిమ్ చేసుకునే వారిపై కూడా ఉంటుంది మరియు సెక్షన్ 66 క్లెయిమ్ ను నిషేధిస్తుంది.

(ii) నిజమైన యజమాని యొక్క ఆధీనం పరిమితి చట్టం కింద పట్టాగా మారి, అతను స్వాధీనం చేసుకోవడానికి దావా వేయవచ్చు, ఎందుకంటే అతను లావాదేవీ యొక్క బినామీ స్వభావంపై ఆధారపడడు. కానీ ప్రత్యామ్నాయ వాదనను స్పష్టంగా చేసి నిరూపించాలి. కొనసాగింపులో, ప్రచారంలో మరియు విస్తృతిలో ప్రతికూల స్వాధీనం తగినంతగా ఉండాలి మరియు కనీసం స్వాధీనం ప్రతికూలంగా మారినప్పుడు చూపించడానికి అభ్యర్థన అవసరం, తద్వారా ప్రభావిత పార్టీకి వ్యతిరేకంగా పరిమితి యొక్క ప్రారంభ బిందువును కనుగొనవచ్చు.

సుకన్ వర్సెస్ కృష్ణానంద్, ఐ.ఎల్.ఆర్. 32 Pat. 352, శ్రీ భగవాన్ సింగ్ వర్సెస్ రామ్ బాసి కుయర్, ఎ.ఐ.ఆర్. 1957 Pat. 157 మరియు బిషున్ దయాళ్ వర్సెస్ కేషో ప్రస్థిద్, ఎ.ఐ.ఆర్. 1940 పి.సి. లు రిఫర్ చేయబడ్డాయి.

సివిల్ అప్పీలేట్ పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నెంబరు 647 ఆఫ్ 1962. 1957 అప్పిలేట్ డిక్రీ నెం.642 నుంచి అప్పీల్ లో పాట్నా హైకోర్టు 1959 డిసెంబర్ 3న ఇచ్చిన తీర్పు, డిక్రీ నుంచి స్పెషల్ లీవ్ ద్వారా అప్పీల్ చేశారు.

పిటిషనర్ కోసం ఎస్.పి.వర్మ., సిన్హా, షహజాదీ మహియుద్దీన్, షౌకత్ హుస్సేన్ ప్రతివాదుల తరపున వాదించారు.

ఫిబ్రవరి 14, 1964. హైకోర్టు తీర్పును హిదయతుల్లా, జె.-కింది రెండు కోర్టుల ఉమ్మడి తీర్పులను తిప్పికొడుతూ, పిటిషనర్ దావాను కొట్టివేస్తూ పాట్నా హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుపై స్పెషల్ లీవ్ దాఖలు చేసిన అప్పీలు ఇది. సయ్యద్ ఔలద్ అలీ అనే వ్యక్తి కుమారుడు సయ్యద్ ఎం.కరీం, సయ్యద్ ఔలద్ అలీ అల్లుడు హకీర్ ఆలం (ప్రతివాది నెం.2) నుంచి వివాదంలో ఉన్న ఆస్తులను ప్రతివాది బీబీ సకీనా (ప్రతివాది నెం.11) బదలాయించారు. పిటిషనర్ తన తండ్రి సయ్యద్ ఔలద్ అలీ నుంచి అదే ఆస్తులను బదిలీ చేశారు.

ఈ మరియు ఇతర ఆస్తులకు సంబంధించి అనేక మంది ప్రతివాదులపై టైటిల్ ప్రకటన మరియు స్వాధీన ధృవీకరణ లేదా దాని పంపిణీకి ప్రత్యామ్నాయంగా దావా వేయబడింది. ఈ అప్పీలులో మేము ఇతర ప్రతివాదులతో లేదా ఇతర ఆస్తులతో సంబంధం కలిగి లేము. సయ్యద్ ఔలద్ అలీ తన అల్లుడు హకీర్ ఆలం పేరిట బినామీగా 1914 మే 28న ఈ సూట్ ఆస్తులను కోర్టుకు విక్రయించాడనే ఆరోపణపై ఈ దావా దాఖలైంది. సయ్యద్ ఔలద్ అలీ పనిచేస్తున్న దర్భాంగా రాజ్ నిబంధనల ప్రకారం కొన్ని హోదాల్లో పనిచేసే వ్యక్తులు కోర్టు అమ్మకాల్లో కొనుగోలు చేయకుండా నిషేధించడమే బినామీ కొనుగోలుకు కారణం. సయ్యద్ ఔలద్ అలీతో కలిసి నివసిస్తున్న హకీర్ ఆలం పేరిట సేల్ సర్టిఫికేట్ జారీ చేశారు. 1950 జనవరి 6న సయ్యద్ ఔలద్ అలీ అమ్ముడుపోయాడు. ఈ ఆస్తిని అతని కుమారుడికి ప్రస్తుత అప్పీలుదారుడు మరియు హకీర్ ఆలం తన వంతుగా బీబీ సకీనాకు విక్రయించారు మరియు పై ఉపశమనాల కోసం ప్రస్తుత దావా దాఖలు చేయబడింది. 1914 నాటి లావాదేవీకి సంబంధించిన బినామీ స్వభావాన్ని ఈ పరిశోధనలు స్పష్టంగా రుజువు చేస్తున్నాయని ఈ అప్పీల్ లో పిటిషనర్ నొక్కి చెప్పారు. బహుశా ఇది నిజమే కావచ్చు కానీ అప్పీలుదారుడు దానిని సద్వినియోగం చేసుకోలేడు. లావాదేవీ యొక్క బినామీ స్వభావం ఆధారంగా పిటిషనర్ వాదన నిలబడదు ఎందుకంటే సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 66 దానిని నిషేధిస్తుంది. పిటిషనర్ తరఫున లేదా పిటిషనర్ క్లెయిమ్ చేసే వ్యక్తి తరఫున కొనుగోలు చేశారనే కారణంతో కోర్టు ధృవీకరించిన కొనుగోలు కింద టైటిల్ క్లెయిమ్ చేసే వ్యక్తిపై ఎటువంటి దావా వేయరాదని ఆ సెక్షన్ పేర్కొంది. ఇంతకు ముందు, ప్రారంభ పదాలు, ధృవీకరించబడిన కొనుగోలుదారుపై ఎటువంటి దావాను నిర్వహించకూడదు. మరియు సర్టిఫైడ్ కొనుగోలుదారుని మాత్రమే కాకుండా కోర్టు ద్వారా ధృవీకరించబడిన కొనుగోలు కింద టైటిల్ క్లెయిమ్ చేసుకునే ఏ వ్యక్తినైనా రక్షించడానికి ఈ మార్పు చేయబడింది. తద్వారా నిజమైన కొనుగోలుదారుడిపైనే కాకుండా అతని ద్వారా క్లెయిమ్ చేసుకునే వారి నుంచి కూడా రక్షణ లభిస్తుంది. ప్రస్తుత కేసులో, పిటిషనర్ గా పిటిషనర్ ను ఈ సెక్షన్ కొట్టింది మరియు ప్రతివాదులకు దాని ద్వారా రక్షణ కల్పించబడింది, ఆస్తిపై ముందుకు వెళ్లాలనుకునే మూడవ

వ్యక్తి ప్రోద్బలంతో దావా వేయడానికి అవకాశం ఉన్న రెండవ ఉప సెక్షన్ పరిధిలోకి ఈ కేసు వస్తుందని వాదించారు. అయితే, సర్టిఫైడ్ కొనుగోలుదారుకు విక్రయించబడినప్పటికీ, నిజమైన యజమానికి వ్యతిరేకంగా అటువంటి మూడవ వ్యక్తి యొక్క దావాను సంతృప్తిపరచడానికి ఇది బాధ్యత వహిస్తుంది. పిటిషనర్ కు అనుకూలంగా సయ్యద్ ఔలద్ అలీ బదిలీపై రిలయన్స్ ను ఉంచారు, ఇది నిజమైన యజమానిపై బదిలీదారుడు చేసిన దావాగా వర్ణించబడింది. రెండవ ఉపవిభాగంలోని పదాలు రుణదాతల క్లెయిమ్ ను సూచిస్తాయి మరియు బదిలీదారుల క్లెయిమ్ లను సూచించవు. రెండవవి మొదటి ఉపవిభాగంలో చర్చించబడతాయి, మరియు అప్పీలుదారుడు రెండవ ఉపవిభాగంలో ఉంచాలని కోరిన అర్థాన్ని అంగీకరిస్తే, చట్టం యొక్క మొత్తం విధానం నిజమైన కొనుగోలుదారు మరొకదానికి బదిలీ చేయడం ద్వారా ఓడిపోతుంది మరియు మొదటి ఉప విభాగం దాదాపు డెడ్ లెటర్ అవుతుంది. మా అభిప్రాయం ప్రకారం, అటువంటి నిర్మాణాన్ని అంగీకరించలేము మరియు పిటిషనర్ దావాను కోడ్ యొక్క సెక్షన్ 66 ప్రకారం నిషేధించాలి.

దీనికి ప్రత్యామ్నాయంగా, సయ్యద్ ఔలద్ అలీ మరియు అతని తరువాత పిటిషనర్ యొక్క దీర్ఘకాలిక మరియు నిరంతర ప్రతికూల స్వాధీనం ద్వారా హకీర్ ఆలం అనే బిరుదు తుడిచిపెట్టుకుపోయిందని మా ముందు వాదించారు. ఈ కేసును హైకోర్టు అంగీకరించలేదు. వాస్తవానికి, అటువంటి కేసు, ఒక పిటిషనర్ తన ఆస్తికి భంగం కలిగిస్తే చేయడానికి తెరిచి ఉంటుంది. నిజమైన యజమాని యొక్క ఆధీనం పరిమితి చట్టం కింద పట్టాగా మారి, అతను స్వాధీనం చేసుకోవడానికి దావా వేయవచ్చు, ఎందుకంటే అతను లావాదేవీ యొక్క బినామీ స్వభావంపై ఆధారపడడు. కానీ ప్రత్యామ్నాయ వాదనను స్పష్టంగా చేసి నిరూపించాలి. ఈ వ్యాజ్యంలో ప్రతికూల స్వాధీన పిటిషన్ లేవనెత్తలేదని తేల్చిన హైకోర్టు కింది రెండు కోర్టుల నిర్ణయాన్ని వెనక్కి తీసుకుంది. ప్రతికూల స్వాధీన వాదనను ఇక్కడ లేవనెత్తారు. సుకాన్ వర్సెస్కృష్ణానంద్ (I.L.R. 32 Pat. 353) మరియు శ్రీ భగవాన్ సింగ్ మరియు ఇతరులు వర్సెస్ రామ్ బాసి మరియు ఇతరులు (A.I.R. 1957 Pat. 157)పై రిలయన్స్ ను మన ముందు

ఉంచారు. అటువంటి అభ్యర్థన అవసరం లేదని మరియు ప్రత్యామ్నాయంగా, ఒక అభ్యర్థన అవసరమైతే, ఏది సరైన అభ్యర్థనగా పరిగణించబడుతుందని సమర్పించాలి. కానీ ఈ రెండు కేసులు పిటిషనర్ కు ఏమాత్రం ఉపయోగపడవు. సయ్యద్ ఔలద్ అలీ కొనుగోలు చేసిన తర్వాత ఆయన అల్లుడు హకీర్ ఆలం అలీ పేరిట బినామీలు ఆ ఆస్తిని కలిగి ఉన్నారని, అయితే ఈ ఆస్తి సర్టిఫైడ్ కొనుగోలుదారుకు ఏ సమయంలోనూ ప్రతికూలంగా ఉందని పిటిషనర్ పేర్కొనలేదు. సయ్యద్ ఔలద్ అలీ అల్లుడు హకీర్ ఆలం అతనితో సహజీవనం చేస్తున్నాడు. సయ్యద్ ఔలద్ అలీకి వ్యతిరేకంగా ఏనాడూ శత్రుత్వం లేదని, యాజమాన్యం, స్వాధీనానికి సంబంధించి వివాదం తలెత్తిందని ఎలాంటి ఆధారాలు లేవు. కొనసాగింపులో, ప్రచారంలో మరియు విస్తృతిలో ప్రతికూల స్వాధీనం తగినంతగా ఉండాలి మరియు కనీసం స్వాధీనం ప్రతికూలంగా మారినప్పుడు చూపించడానికి అభ్యర్థన అవసరం, తద్వారా ప్రభావిత పార్టీకి వ్యతిరేకంగా పరిమితి యొక్క ప్రారంభ బిందువును కనుగొనవచ్చు. స్వాధీనానికి ప్రతికూలమైనప్పుడు ఇక్కడ ఎటువంటి ఆధారాలు లేవు, మరియు రిలీఫ్ క్లాజులో "అనేక 12 సంవత్సరాలు" అంతరాయం లేని స్వాధీనం ఉందని లేదా పిటిషనర్ "సంపూర్ణ హక్కు" పొందాడని సూచించడం మాత్రమే అటువంటి అభ్యర్థనను లేవనెత్తడానికి సరిపోదు. దీర్ఘ స్వాధీనము తప్పనిసరిగా ప్రతికూల స్వాధీనము కాదు మరియు ప్రార్థన నిబంధన అభ్యర్థనకు ప్రత్యామ్నాయం కాదు. ఉదహరించిన కేసులను పరిగణనలోకి తీసుకోనవసరం లేదు, ఎందుకంటే ప్రతి కేసు ఆ కేసులో ప్లెయింట్ లోని ఆరోపణలపై నిర్ణయించబడాలి. బిషున్ దయాళ్ వర్సెస్ కేశో ప్రసాద్ మరియుమరొకరు (A.T.R.1940 పి.సి. 202) కేసుల్లో జ్యుడీషియల్ కమిటీ సరైన అభ్యర్థన లేకుండా కొనుగోలు చేసిన తర్వాత స్వాధీనం ఆధారంగా ప్రత్యామ్నాయ కేసును అంగీకరించలేదని ఎత్తిచూపితే సరిపోతుంది.

మొత్తంగా చూస్తే, కొనుగోలు చేసిన తర్వాత స్వాధీనంపై ఆధారపడిన కేసును ప్లెయింటులో పేర్కొనలేదని, అందువల్ల ఈ కేసు పరిస్థితులలో హైకోర్టు నిర్ణయం సముచితమని మేము హైకోర్టుతో ఏకీభవిస్తున్నాము. అప్పీల్ విఫలం అవుతుంది మరియు ఖర్చులతో కొట్టివేయబడుతుంది.

అప్పీల్ కొట్టివేత..